

INTERVENCIÓ D'URIEL BERTRAN AL CONSELL NACIONAL D'ERC DEL 7 DE JULIOL 2007

Uns resultats decepcionants

Diumenge 27 de maig, cap als volts de les 10 de la nit, tots vam poder veure, per televisió, amb gran tristor, com Esquerra Republicana de Catalunya perdia desenes de milers de vots respecte les eleccions municipals de fa 4 anys.

El resultat va ser dolent en termes absoluts, es van perdre fins a 80.000 vots. 80.000 persones emprenien altres camins i s'afegien a les 140.000 que ja ho havien fet a les últimes eleccions al Parlament de novembre passat. Des de les últimes eleccions catalanes de 2003, on Esquerra va arribar a convèncer 540.000 persones, més de 200.000 han abandonat el vaixell, han dit "prou" i han deixat de votar el nostre partit. Tot i que les causes venen de lluny tot s'ha precipitat i esbandit en només 6 mesos de sagnia electoral.

Un anàlisi més acurat ens permet detectar una dada rellevant: En les eleccions municipals de maig 2003, ara fa 4 anys, Esquerra va aconseguir 414.000 vots, exactament els mateixos que a les eleccions catalanes de 2006, 414.000 vots.

Les eleccions municipals marquen en bona mesura la tendència electoral del partit i en aquestes últimes municipals hem aconseguit només 334.000 vots al Principat, presentant quasi 200 llistes municipals més. Poden ser aquests 334.000 vots, els que determinin els resultats de les properes eleccions catalanes? si res no canvia, pot ser.

La principal llei de Murphy, d'Arthur Bloch, ens adverteix amb sarcasme que "Si una cosa pot anar malament anirà malament". Defugim el derrotisme, però fem-ho amb realisme; si res no canvia la sentència es pot complir. Els que tenen una mica de memòria recordaran el nombre absolut de vots que vam aconseguir a les eleccions de l'any 1995, ara fa 12 anys: 305.000 vots i 13 diputats. Som ben a prop dels resultats de fa 12 anys! Si volem ser un partit gran no podem perdre ni un vot més.

Cal que ens adonem companyes i companys de la profunditat del problema que tenim al davant. Correm el risc de veure dilapidat en pocs anys el treball polític de més d'una dècada, quan des del 1996 molts dels que avui som aquí, vam impulsar un canvi que va portar aquest partit a moments vibrants amb els resultats esclatants dels anys 2003 i 2004. Si no encertem el rumb i tornem a connectar amb el nostre electorat, podem malmetre molts anys d'enorme esforç militant.

Malgrat tantes evidències, el discurs oficial de la direcció la mateixa nit electoral va ser decepcionant. Ningú va parlar de la crua realitat, de la pèrdua de quasi 40.000 vots a Barcelona, de la desaparició política a l'Hospitalet, Sant Celoni o Cerdanyola, i de la davallada quasi unànime en vots i regidors a les principals ciutats metropolitanes i a totes les capitals de les futures vegueries.

Dies després Jordi Portabella reconeixia que Esquerra no estava fent allò pel qual la gent l'ha votada. Però encara no s'ha reconegut, ALERTA! que una

estratègia de pluja fina i de despolitització del català amb la que havíem de créixer indefectiblement a l'àrea metropolitana, ha comportat precisament tot el contrari; la major davallada s'ha concentrat a l'àrea metropolitana.

Els fets ocorreguts els dies després de les eleccions, que evidenciaven una contradicció evident entre l'entelèquia que descrivia la direcció del partit i el món real que tothom veia, foren el catalitzador per a l'aparició del manifest Esquerra independentista, que com se sap va comportar la demanda perquè jo abandonés la direcció. Per cert, un fet sense precedents que es contradiu amb la crida que fa la direcció d'ERC que s'han de canalitzar els debats dins els òrgans interns del partit. Si ha de ser així, perquè envien fora de la direcció un debat en positiu per redreçar el rumb del partit? Més aviat sembla que les crides a la unitat només són a la "seva" unitat, no a la unitat plural i diversa del partit.

La paradoxa: El sobiranisme català creix mentre Esquerra recula

La mateixa direcció d'Esquerra diu sovint que el catalanisme s'està desplaçant cap al sobiranisme. És a dir, reconeixen que cada vegada hi ha més sobiranistes. El que no s'adonen és que aquesta mateixa afirmació encara magnifica més el problema de connexió amb l'electorat que té Esquerra. Com pot ser que creixi el sobiranisme i Esquerra perdi 200.000 vots, des dels 540.000 de les catalanes de 2003 als 334.000 de les municipals passades?

Paradoxalment i mentre el projecte d'Esquerra té un fort constipat a l'espera d'algun remei casolà, tot plegat ens fa pensar que, cara al futur, hi ha motius per a l'optimisme perquè el sobiranisme a Catalunya i a d'altres nacions sense Estat emergeix robust

Avui, és cert, no hi ha alternativa al sobiranisme. Davant un autonomisme decadent amb set recursos d'inconstitucionalitat al damunt i la fi del miratge federalisme a causa de la impossible reforma de la Constitució espanyola, avui la independència és possible.

Hi ajuda la globalització, que esclareix que només un Estat proper a la seva gent pot solucionar els problemes de la quotidianitat, la millora dels serveis públics o impulsar l'economia per ser present en el mercat global i competir-hi amb èxit. El procés de mundialització no permet equívocs; sense un Estat català d'igualtat d'oportunitats, que permeti posar fi a les dependències i espolis fiscals de Madrid, cada vegada més catalans veuran com es redueix el ventall de probabilitats de fer realitat el projecte de vida pel que lluiten o somnien.

La caiguda del mur de Berlín i la fi de la guerra freda, han desfermat l'era del mercat global i d'un major respecte a les decisions democràtiques dels pobles. Això ha comportat que es multipliquin els processos d'emancipació nacional. L'Estat propi és la via d'accés directe a aquest mercat global i a una democràcia de proximitat, i així ho han determinat Lituània, Estònia, Letònia, Eslovènia, Croàcia, la República Txeca, Eslovàquia, Montenegro i tants d'altres, que exemplifiquen com la llibertat connectada al mercat mundial ha comportat uns índexs espectaculars de creixement econòmic i prosperitat.

Avui un 58% de catalans diu que l'autonomia és insuficient, i un 50% volen Estat (propi o federat). La majoria social per la independència és possible si ens ho proposem de debò. Però per construir el camí cap a la llibertat hem de ser un partit amb una estratègia i unes persones que es creguin aquest projecte íntimament, realment, de cor, persones que estiguin disposades a donar-ho tot. Nosaltres estem preparats.

D'on ve el mal d'Esquerra? Perquè Esquerra no està aprofitant aquesta onada expansiva dels moviments d'alliberament nacional arreu del món?

Si als Països Catalans el mal ve d'Almansa, el mal d'Esquerra comença el 21 de gener de 2006 després de la traïció Mas-Zapatero. Un dia després, el 22 de gener, el mateix ministre Rubalcava deixava clar que ara era l'hora "d'incorporar el PP al consens" sobre l'Estatut. Se'ns estava avisant a crits que començava la dinàmica del "cepiilado" que va descriure Alfonso Guerra.

Davant de tantes evidències que no s'aconseguiria cap mena d'avanç, la direcció mostra una feblesa extrema i no s'atreveix a prendre una determinació i començar a denunciar amb contundència l'engany de l'Estatut. Això ens hagués permès guanyar posicions en la batalla mediàtica que en aquell moment es desferma. La parsimònia desesperant, pels de dins i pels de fora, amb la que vam desfullar la margarida de la nostra posició sobre l'Estatut ens va fer quedar en molt mala posició davant de molta gent, que van començar a pensar que preferíem la comoditat del govern a la denúncia d'un molt mal acord per Catalunya.

Però, sortosament, encara vam tenir una oportunitat d'or per decidir un mes després del pacte Mas-ZP, quan centenars de milers de persones el van rebutjar massivament el 18 de febrer. Allà vam notar l'alè de tot un poble. Allà vam notar l'escalf de tot el sobiranisme en moviment. Allà hi havia una potència definitiva que vibrava a les nostres esquenes darrera la pancarta d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Però el 19 de febrer en lloc de plantar-nos amb un no digne, un no que ningú s'hagués atrevit a qüestionar i menys a foragitar del govern, ens vam tornar a equivocar. Ribotejats i bandejats, vam continuar desfullant la pel·lícula, ara ja tragicòmica, de la margarida i Zapatero. I això ens va abocar a la deriva i a pèrdua del sentit del seny. Després, el pànic a una expulsió del govern va fer la resta, la covardia s'apoderà de la direcció i només el principal capital d'aquet partit; vosaltres, la militància, va aconseguir preservar l'organització del desgavell més absolut. Però molt de mal estava fet i les sensacions que vam transmetre al nostre electorat van ser d'ingenuïtat, covardia i la sensació que el delit del poder pel poder ens impedia la coherència.

Allà vam esquinçar l'atribut més definitiu pel qual la gent vota un partit polític; LA CREDIBILITAT. La credibilitat, que és la certitud del ciutadà que el nostre partit posa per davant del poder pel poder la defensa d'unes conviccions

I davant de tot això, com pot ser Josep Lluís Carod Rovira que encara no t'hagis adonat de la necessitat del no i hi reneguis públicament? Com pot ser que encara et sublimis més i donis la culpa dels mals resultats electorals a tota

la militància d'Esquerra i al "no" de la dignitat? Les teves declaracions indiquen una manca de sentit de la realitat i de respecte a un electorat que avui es sent més enganyat. Són aquestes actituds les que aprofundeixen encara més en el dèficit de credibilitat que patim.

El No ha estat credibilitat, ha estat valentia i és futur i estic convençut que la raó que de seguida ens va donar el temps, amb el caos de l'aeroport del Prat, els immigrants abandonats a Barcelona, i d'altres successos, va aconseguir esmorteir els mals resultats que es preveïen per a les eleccions catalanes. A tota la militància d'aquest partit, sincerament, gràcies, per dir No al descrèdit de la política i per obrir les portes a l'esperança i a la independència.

Detectat ja el principal problema del partit de DÈFICIT DE CREDIBILITAT que ens va costar 140.000 vots a les catalanes, ara s'ha evidenciat un altre problema més recent derivat del pacte "exprès" de govern d'Entesa amb el PSC : la PÈRDUA D'AMBICIÓ POLÍTICA SOCIAL I NACIONAL que ens ha costat 80.000 vots més a les eleccions municipals. Una pèrdua clara que s'ha concentrat allà on s'ha votat sobretot les sigles, és a dir, el projecte actual d'Esquerra.

Molta gent percep que el pacte d'Entesa no té ambició política, i pensa que és una concessió al PSC a canvi de poder tornar a la Generalitat. De fet, el programa de govern mai ha estat votat per aquest Consell Nacional. Aquest Consell Nacional només ha votat la decisió de pactar amb PSC i ICV, però mai el programa de govern. I d'aquí plora la criatura, perquè vam fer un mal acord programàtic sense línies vermelles, amb mancances evidents; sense definir un nou model de finançament basat en el Concert , sense exigir el traspàs dels aeroports, sense exigir les competències per autoritzar referèndums o una nova llei de política lingüística, sense exigir la supressió dels peatges.

Hem fet un pacte clarament pitjor que el del Tinell de 2003 que forçava un canvi de marc polític. Clarament pitjor, paradoxalment, en un context on s'ha incrementat la nostra força relativa respecte el PSC, teníem 23 diputats sobre 42 del PSC el 2003, ara en tenim 21 sobre 37. Més força, menys ambició. Aquest és el procés gradualista cap a la sobirania del què la direcció ens vol convèncer? Sembla més aviat un sobiranisme de marxa enrere com el caminar dels crancs.

Amb tot, aquests dies, s'ha de reconèixer que el partit s'ha mogut voluntariosament amb algunes propostes més exigents. Però ja ahir mateix el socialista Miquel Iceta, abocava aigua al vi i deixava ben clar que "ERC va rubricar amb socialistes i IC un pacte de govern que no inclou propostes com les que ara estudien els republicans".

La nostra pròpia necessitat de moure'ns i les paraules del mateix Iceta reconeixen que vam subscriure un mal acord. Però, com diu Iceta, també hem de reconèixer que mantenir quatre anys de tensió política al marge del text d'un acord és inviable i frustrant. Per això s'haurà de millorar l'acord d'Entesa. Si volem acabar la legislatura amb uns rèdits acceptables per encarar amb garanties les eleccions espanyoles de l'any vinent i les catalanes al 2010 hem

de renegociar urgentment les bases de l'acord d'Entesa amb el PSC i IC i incorporar-hi ambició política en la línia de les mancances que abans descrivíem.

Fins aquí hem detectat els dos punts febles de l'actual estratègia d'Esquerra: per una banda un PROBLEMA DE CREDIBILITAT quan a la defensa ferma d'un programa sobiranista i de les nostres posicions polítiques, i, per una altra, una MANCA D'AMBICIÓ POLÍTICA que ens fa semblar iguals a la resta de partits i, com a la resta de partits, la gent ens deixa de votar.

I ara, què fer?

Nosaltres som d'esquerres i independentistes. L'any 1996 amb la fi de l'època Colom vam determinar que només amb polítiques nacionals sense polítiques socials no anàvem enlloc. Ara només amb polítiques socials sense ambició nacional tampoc anem enlloc. Com podrem construir la Catalunya social sense Concert econòmic? Si la tesi va ser la independència i l'antítesi la Catalunya social nosaltres, Esquerra independentista, volem ser la síntesi que diem que les polítiques socials són indestriables de les polítiques nacionals. Sense complexos, som esquerra independentista.

Per evitar una nova davallada electoral i relançar Esquerra cap a vertebrar una majoria social cap a la independència, hem de recuperar, engrescar, il·lusionar i aglutinar dos grans conjunts de persones que avui s'estan quedant orfes.

El primer, és evident, el conjunt del SOBIRANISME DE PROGRÉS, és a dir, la gran majoria del sobiranisme català. Les enquestes ens diuen que més de la meitat dels catalans volen que Catalunya esdevingui Estat (federat o independent) i que amb l'autonomia no en tenen prou. Doncs bé, com que federar-nos amb Espanya és impossible perquè allí ningú es vol federar amb nosaltres, amb tenacitat i credibilitat podem convèncer a molt d'aquest federalisme honest que no tenim altre opció per aconseguir Estat que l'ingrés a la Unió Europea.

Però per aglutinar aquesta majoria que vol Estat propi no es pot caure en l'error de la retòrica sobiranista ocasional. Esquerra ha de motivar aquesta majoria, il·lusionar-la, engrescar-la, fer que s'aixequi del sofà de casa des d'una estratègia política clara, compromesa i seriosa, que ens allunyi de la imatge de partit que s'ha acomodat al poder.

Sovint parlem d'un sobiranisme gradualista, però no el practiquem quan signem acords el 2006 pitjors que els del 2003. Sovint parlem d'un sobiranisme per etapes. Però en aquest partit ningú ha plantejat cap etapa. Ara si m'ho permeteu m'atreviré a fer-ho.

Per recuperar la imprescindible credibilitat política i la coherència sobiranista, hem de proclamar, amb tota la solemnitat i franquesa, que Esquerra utilitzarà la seva força i condicionarà la formació del futur Govern de Catalunya, a un Procés que permeti tornar la paraula al poble, i que impliqui, finalment, la convocatòria d'un referèndum d'independència.

Només definint amb claredat les etapes cap a la sobirania política i vinculant-les a la política de pactes recuperarem la CREDIBILITAT PERDUDA. Només si la ciutadania torna a la certesa que pactem d'acord amb els nostres ideals serem creïbles.

Quines etapes podem definir i completar? El 2010 ERC ha de condicionar la formació del govern de Catalunya a l'inici d'un procés cap a l'exercici del dret de decidir la nostra constitució en Estat. Això implicarà que en la legislatura 2010-2014 s'ha de redactar i aprovar al Parlament de Catalunya una llei de referèndums, que expliciti la forma per convocar consultes populars. Durant aquests anys, simultàniament, s'han de reforçar els factors de poder per guanyar un referèndum; els grups empresarials, comunicatius i les organitzacions socials i cíviques.

Finalment, les eleccions de 2014 podrien coincidir amb un referèndum sobre el concert econòmic i amb la promesa electoral de convocar un referèndum d'independència si en resulta escollida una majoria sobiranista.

El resultat electoral marcaria la viabilitat de la consulta, però per primera vegada Catalunya tindria a les seves mans la possibilitat de constituir-se en Estat membre de la UE. I tot això sí que és tornar a l'emoció, tornar la il·lusió, i tornar a la credibilitat.

El segon gran conjunt de persones que hem d'aglutinar són centenars de milers PROGRESSISTES que refugien el seu desengany en l'abstenció o que exerceixen el vot de sempre al menys dolent. Són també majoria tota la gent que no vota o acaba votant amb desànim. Progressistes abstencionistes i desencisats volen un partit que promogui el canvi real, i que sigui lluitador, diferent: honestament d'esquerres i republicà.

No podem per més temps semblar iguals a aquells partits que estan abocant a cabassos la gent a l'abstenció. Sobretot ara que governem amb ells. Arrelar la gent a la política i a la nació catalana només es pot fer a través de la demostració de coherència i d'oferir resultats reals en clau de canvi social.

Però avui, la gent ens pregunta; on són les lluites d'Esquerra pel concert econòmic per poder construir la Catalunya del benestar que val la pena estimar? I la necessària nova llei de política lingüística per integrar al milió de nous catalans i impulsar l'ús social del català? I la promesa supressió dels peatges? I el traspàs de la titularitat del Prat per relançar l'economia i crear llocs de treball? I les competències en immigració o per autoritzar referèndums?. Sense recursos i poder polític no es pot construir la famosa Catalunya social que ha de fer créixer Esquerra, al contrari, contribuïm a fomentar l'abstencionisme social i la sensació que tots els partits són iguals. No podem oblidar més de deu anys de treball i compromís amb unes reivindicacions polítiques quan entrem a governar. Per tot això és imprescindible que la propera direcció d'Esquerra renegociï l'acord de Govern d'Entesa per incorporar-hi aquests objectius de país necessaris per avançar.

Hem de tornar a defensar els valors inequívocament republicans; el treball, l'esforç, la coherència, el prestigi del treball de la militància, l'austeritat i la dignitat. La gent que portem molts anys militant en aquesta organització, jo mateix des dels 16 anys, ho tenim molt clar.

Sovint se'ns diu que Esquerra no té cap altra opció que estar al govern perquè "som un partit de govern i se'ns vota per governar". Nosaltres diem que això no és exacte. Esquerra som un partit amb vocació de govern i se'ns vota per aconseguir uns objectius polítics. Estar al govern és important. Des del govern es pot transformar la realitat. Però mai hem d'oblidar que estar al govern és un instrument al servei d'uns objectius, no un objectiu per si mateix. El nostre objectiu és la independència i la justícia social. I si no es pacta bé un govern, podem fer oblidar al país que aquests són els nostres veritables objectius, i llavors el país no ens reconeix i perdem suport electoral.

Finalment i per acabar; amb aquesta intervenció he volgut explicar el perquè d'un manifest que considerem necessari, el perquè d'unes davallades electorals en un context català i mundial on podríem créixer enormement i, finalment, he volgut proposar algunes solucions, algunes idees força per redreçar el rumb del partit. Amb tot, tingueu molt present, companyes i companys, que la nostra aportació és sincera, constructiva i meditada. Nosaltres treballarem per convèncer el conjunt del partit de les propostes de canvi de rumb que he defensat, però tenim molt present que és al conjunt del partit a qui li toca decidir i que allò que decideixi serà el correcte. Encara som a temps de tornar a ser el partit de la dignitat i la coherència.

Visca Esquerra i Visca Catalunya lliure!